

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a doua)
27 octombrie 1994*

**Fiatagri UK Ltd și New Holland Ford Ltd
împotriva
Comisiei Comunităților Europene**

„Concurență — Sistem de schimb de informații — Efect anticoncurențial — Refuz de
acordare a exceptării”

Cauza T-34/92

Cuprins

Faptele aflate la originea acțiunii	2
a) Procedura administrativă.....	3
b) Conținutul acordului și contextul juridic al acestuia	4
Concluziile părților	7
Motivele și argumentele părților	8
Cu privire la motivul întemeiat pe adoptarea Deciziei conform unei proceduri ilegale	8
În ceea ce privește prima parte a motivului, întemeiată pe încălcarea Regulamentului de procedură al Comisiei	8
În ceea ce privește a doua parte a motivului, întemeiată pe neregulile identificate în procesul-verbal al audierii	9
Cu privire la motivul întemeiat pe motivarea insuficientă a Deciziei	10
În ceea ce privește prima parte a motivului, potrivit căreia Comisia nu a ținut seama în mod suficient de argumentele reclamantelor	10
În ceea ce privește a doua parte a motivului, întemeiată pe imprecizia dispozitivului Deciziei	11
Cu privire la motivul întemeiat pe faptul că Decizia se bazează pe o definiție greșită a produsului în cauză și a pieței relevante	12
Expunere sumară a argumentelor părților	12
Aprecierea Tribunalului	14
— Cu privire la piața produsului	14
— Cu privire la piața geografică.....	15
Cu privire la motivul întemeiat pe faptul că analiza informațiilor transmise prezintă erori de fapt	16
Expunere sumară a argumentelor părților	16
Aprecierea Tribunalului	17
— Cu privire la interpretarea punctului 14 din decizie	17
— Cu privire la celelalte erori de fapt invocate.....	19
Cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea articolului 85 alineatul (1) din tratat.....	20
Expunere sumară a argumentelor părților	20
Aprecierea Tribunalului	21
Cu privire la motivul întemeiat pe caracterul eronat al refuzului aplicării articolului 85 alineatul (3) din tratat.....	24
Expunere sumară a argumentelor părților	24
Aprecierea Tribunalului	25
Cu privire la cheltuielile de judecată	26

* Limba de procedură: engleza.

În cauza T-34/92,

Fiatagri UK Limited, societate de naționalitate engleză, cu sediul în Basildon (Regatul Unit),

și

New Holland Ford Limited, societate de naționalitate engleză, anterior Ford New Holland Limited, cu sediul în Basildon,

reprezentate de Mario Siragusa, avocat în Baroul din Roma, și de Giuseppe Scassellati-Sforzolini, avocat în Baroul din Bologna, cu domiciliul ales în Luxemburg la cabinetul lui Ernst Arendt, 8-10, rue Mathias Hardt,

reclamante,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de domnul Julian Currall, membru al Serviciului Juridic, în calitate de agent, asistat de domnii Stephen Kon, *Solicitor* și Leonard Hawkes, *Barrister*, din Baroul Angliei și Țării Galilor, cu domiciliul în Luxemburg la biroul domnului Georgios Kremlis, membru al Serviciului Juridic, Centre Wagner, Kirchberg,

pârâtă,

având ca obiect anularea Deciziei 92/157/CEE a Comisiei din 17 februarie 1992 privind o procedură de aplicare a articolului 85 din Tratatul CEE (IV/31.370 și 31.446 — UK Agricultural Tractor Registration Exchange, JO L 68, p. 19),

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a doua),

compus din domnii J. L. Cruz Vilaça, președinte, C. P. Briët, D. P. M. Barrington, A. Saggio și J. Biancarelli, judecători,

grefier: domnul H. Jung,

având în vedere procedura scrisă și în urma procedurii orale din 16 martie 1994,

pronunță prezenta

Hotărâre

Faptele aflate la originea acțiunii

1 Agricultural Engineers Association Limited (denumită în continuare „AEA”) reprezintă o asociație profesională deschisă tuturor constructorilor sau importatorilor de tractoare agricole care își desfășoară activitatea în Regatul Unit. La data faptelor, aceasta includea aproximativ 200 de membri, printre care se numărau, în special, Case Europe Limited, John Deere Limited, Fiatagri UK Limited, Ford New Holland Limited, Massey-Ferguson (United

Kingdom) Limited, Renault Agricultural Limited, Same-Lamborghini (UK) Limited, Watveare Limited. Ambele reclamante sunt așadar membre ale AEA.

a) Procedura administrativă

2 La 4 ianuarie 1988, AEA a notificat Comisiei - în vederea obținerii, în principal, a unei decizii de neintervenție și, în subsidiar, a unei declarații individuale de exceptare - un acord privind un sistem de schimb de informații bazat pe date referitoare la înmatriculările de tractoare agricole, deținute de Department of Transport din Regatul Unit, intitulat „UK Agricultural Tractor Registration Exchange” (în continuare „prima notificare”). Acest acord de schimb de informații înlocuia un acord anterior, din 1975, care nu fusese notificat Comisiei. Acest din urmă acord fusese adus la cunoștința acesteia în 1984, cu ocazia investigațiilor efectuate ca urmare a unei plângeri care îi fusese notificată, referitoare la barierele în calea importurilor paralele.

3 Orice producător sau importator de tractoare agricole în Regatul Unit poate adera la acordul notificat, indiferent dacă sunt sau nu membri ai AEA. Aceasta îndeplinește funcția de secretariat al acordului. Conform reclamantelor, numărul membrilor la acord a variat în cursul perioadei de investigare a cazului, în funcție de operațiunile de restructurare care au afectat sectorul; la data notificării, opt constructori, printre care și reclamantele, erau parte la acord. Părțile la acord sunt cei opt operatori economici menționați la punctul 1 care dețin, conform Comisiei, 87-88 % din piața de tractoare din Regatul Unit, restul pieței fiind împărțit între diferiți mici constructori.

4 La 11 noiembrie 1988, Comisia a adresat o comunicare privind obiecțiunile către AEA, către fiecare dintre cei opt membri vizați de prima notificare, precum și către Systematics International Group of Companies Limited (în continuare „SIL”), societate de service informatic însărcinată cu prelucrarea și folosirea informațiilor incluse în formularul V55 (a se vedea punctul 6 de mai jos). La 24 noiembrie 1988, părțile la acord au decis suspendarea acestuia. Ulterior, conform reclamantelor, acordul a reintrat în vigoare, dar fără o difuzare a informațiilor care să permită cunoașterea vânzărilor concurenților, fie ele individuale sau totale. În cursul unei audieri în fața Comisiei, aceștia au invocat, bazându-se în special pe un studiu realizat de profesorul Albach, membru al Berlin Science Center, că informațiile transmise aveau o influență benefică asupra concurenței. La 12 martie 1990, cinci membri ai acordului — printre care și reclamantele — au notificat Comisiei un nou acord (denumit în continuare „a doua notificare”) de difuzare de informații, denumit „UK Tractor Registration Data System” (denumit în continuare „Data System”), angajându-se să nu aplice noul sistem înainte de obținerea unui răspuns din partea Comisiei la notificarea lor. Conform reclamantelor, noul acord, pe de o parte, reduce sensibil numărul și frecvența informațiilor obținute în cadrul acordului și, pe de altă parte, elimină toate elementele „instituționale” care fuseseră contestate de Comisie, în comunicarea privind obiecțiunile, menționată anterior.

5 Prin Decizia 92/157/CEE din 17 februarie 1992 privind o procedură de aplicare a articolului 85 din Tratatul CEE (IV/31.370 și 31.446 — UK Agricultural Tractor Registration Exchange, JO L 68, p. 19, denumită în continuare „Decizie”), Comisia:

— a constatat că acordul privind schimbul de informații referitoare la înmatriculările de tractoare agricole intră sub incidența articolului 85 alineatul (1) din tratat, „în măsura în care generează un schimb de informații care permite fiecărui constructor să cunoască vânzările fiecăruia dintre concurenții săi, precum și vânzările și importurile realizate de propriii concesionari” (articolul 1); [traducere neoficială]

— a respins cererea de exceptare în temeiul articolului 85 alineatul (3) din tratat (articolul 2);

— a cerut AEA și membrilor acordului să pună capăt încălcării, în cazul în care nu au făcut acest lucru deja, și să nu mai participe în viitor la niciun acord având un obiect sau efect identic ori similar (articolul 3).

b) Conținutul acordului și contextul juridic al acestuia

6 Pentru a putea circula pe drumurile publice din Regatul Unit, conform legislației naționale, orice vehicul trebuie să fie înmatriculat la Department of Transport. Se utilizează un formular special, formularul administrativ V55, pentru a depune cererea de înmatriculare a vehiculului. În temeiul unui acord încheiat cu Department of Transport din Regatul Unit, acesta transmite SIL o parte din informațiile pe care le obține cu ocazia înmatriculării vehiculelor. Conform reclamantelor, acest acord este identic cu cel încheiat cu constructorii și importatorii altor categorii de vehicule.

7 Părțile nu au ajuns la un consens în ceea ce privește o parte din chestiunile de fapt care vizează informațiile incluse în formular și folosirea acestora. Aceste dezacorduri pot fi rezumate astfel.

8 Ținând seama, pe de o parte, de originea administrativă a informațiilor difuzate membrilor acordului și, pe de altă parte, de faptul că stocurile revânzătorilor sunt limitate, reclamantele insistă asupra faptului că se poate scurge o perioadă considerabilă de timp între data comenzii și cea a livrării unui tractor, care precede punerea în circulație a vehiculului pe drumul public și, prin urmare, transmiterea acestor informații membrilor acordului. Prin urmare, se poate scurge o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp între data vânzării și cea a înmatriculării și, astfel, conform reclamantelor, nu există un „instantaneu” al pieței, astfel încât informațiile obținute au doar un caracter aproximativ. SIL folosește informațiile incluse în formularul administrativ, după care acesta este distrus, fără ca membrii acordului să fie destinatarii direcți ai acestuia.

9 Reclamantele recunosc faptul că formularul V55 există sub mai multe forme, numerotate de la V55/1 la V55/5. Totuși, acestea subliniază faptul că doar formularul este „pre-completat”. De fapt, formularele V55/2 și V55/4, care erau folosite doar de British Leyland, nu se mai folosesc, în timp ce formularul V55/3, folosit în caz de pierdere a formularului V55/1, se completează olograf. În sfârșit, formularul V55/5 este folosit de importatorii independenți, precum și în caz de vânzare a unui vehicul de ocazie. De fapt, este destul de frecvent ca un tractor să fie înmatriculat după ce a fost folosit exclusiv pe terenuri private, fără a circula pe drumurile publice. În toate aceste cazuri, membrii nu au acces direct la formulare.

10 Conform Comisiei, formularul există în principiu doar sub două forme: pe de o parte, formularul V55/1–V55/4, care este „pre-completat” de constructori și de importatori exclusivi și folosit de concesionari pentru înmatricularea vehiculelor care le sunt livrate, iar pe de altă parte, formularul V55/5, care este folosit pentru importurile paralele.

11 Conform Comisiei, formularul include următoarele informații, un anumit număr de aspecte ale acestora fiind contestate de reclamante:

— marcă (constructor);

— numerele modelului, seriei și șasiului, data înmatriculării; rezultă din reuniunea dintre părți și judecătorul raportor, desfășurată la 7 decembrie 1993, că informațiile privind numerele

seriei (sau șasiului) sunt înregistrate de SIL. Totuși, în cadrul sistemului care face obiectul primei notificări, aceste informații nu mai sunt transmise membrilor acordului, având în vedere că s-a convenit, de la 1 septembrie 1988, ca SIL să nu mai trimită membrilor acordului formularul de înmatriculare a vehiculelor. Conform reclamantelor, constructorii au nevoie de aceste informații pentru a efectua campanii de rechemare în service și pentru a verifica validitatea cererilor de garanție care le sunt prezentate; conform lor, acesta este motivul pentru care respectivele informații, a căror transmitere către membri este prevăzută și de Data System, erau transmise membrilor până în septembrie 1988;

— concesionarul inițial și vânzătorul (cod, nume, adresă și cod poștal): conform reclamantelor, aceste informații nu sunt înregistrate de SIL;

— codul poștal complet al posesorului declarat al vehiculului: conform reclamantelor, doar primele cinci cifre ale codului poștal al posesorului declarat sunt înregistrate de SIL, pentru a permite identificarea oficiului poștal, acest număr fiind uneori redus la trei sau patru cifre; în cadrul reuniunii cu părțile, din 7 decembrie 1993, SIL a precizat că, dacă respectivul cod poștal nu figurează în formular, aceasta folosește codul poștal cel mai apropiat de cel al utilizatorului final, și anume cel al concesionarului vânzător. În lipsa acestui ultim cod, ea folosește codul poștal al concesionarului inițial sau, în lipsa acestuia, codul poștal al Local Vehicles Licensing Office (denumit în continuare „LVLO”) care deține competența teritorială. Cu această ocazie, SIL a precizat că orice informație trebuia legată de un oficiu poștal, pentru a permite definirea teritoriilor de vânzare ale concesionarilor;

— numele și adresa posesorului declarat al vehiculului: cu ocazia reuniunii cu părțile, desfășurată la 7 decembrie 1993, reclamantele, ale căror afirmații au fost confirmate de SIL, au subliniat că, dacă această informație poate figura eventual la pagina 3 din formularul V55, singura transmisă către SIL, în orice caz, aceasta nu este înregistrată de SIL, astfel încât nu este comunicată membrilor acordului.

12 Părțile sunt de acord să împartă în trei categorii informațiile transmise membrilor acordului de către SIL, dar definesc în mod diferit aceste trei categorii.

13 Conform reclamantelor, cele trei categorii de informații transmise de SIL sunt următoarele:

— informațiile din sectorul economic: acestea vizează cifrele globale referitoare la înmatricularea tractoarelor vândute de întregul sector, în funcție de perioadă, putere, tip de transmisie și oficiu poștal al posesorului declarat al vehiculului;

— informațiile de identificare: acestea vizează înmatriculările tractoarelor vândute de fiecare membru al acordului, în funcție de data vânzării, modelul de tractor și oficiul poștal al posesorului declarat al vehiculului;

— informațiile specifice, comunicate doar membrului acordului în cauză: acestea vizează vânzările de tractoare înmatriculate efectuate de fiecare dintre concesionarii aparținând rețelei de distribuție a respectivului membru, informațiile aparținând celor două categorii precedente, cu o repartizare geografică specifică teritoriilor de vânzare ale membrilor rețelei de distribuție a respectivului membru, analizele specifice, cerute de un anumit membru, precum și cifrele referitoare la înmatriculările tractoarelor pe care acesta le-a vândut.

14 Conform Comisiei, cele trei categorii de informații sunt următoarele:

— informațiile cumulate la nivelul sectorului: vânzările globale ale sectorului, cu sau fără repartizare în funcție de putere și tip de transmisie; aceste informații sunt disponibile în serii anuale, trimestriale, lunare sau săptămânale;

— informațiile privind vânzările fiecărui membru: numărul de unități vândute de fiecare producător și cota de piață a acestuia, pentru diferite sectoare geografice: Regatul Unit în ansamblu, regiune, comitat, teritoriu alocat concesionarului, identificat prin intermediul oficiilor poștale din care este alcătuit fiecare teritoriu; aceste informații sunt disponibile pentru perioade de o lună, de un trimestru sau de un an (și, în acest caz, pentru ultimele douăsprezece luni, pentru un an calendaristic sau an fiscal);

— informațiile privind vânzările concesionarilor aparținând rețelei de distribuție a fiecărui membru, în special importurile și exporturile concesionarilor pe respectivele teritorii. Astfel, este posibil să se identifice importurile și exporturile între diferitele teritorii ale concesionarilor și să se compare aceste activități de vânzare cu vânzările realizate de concesionari pe propriul teritoriu. Astfel cum reiese în special de la punctele 29, 30, 55 și 56 din Decizie, un constructor, atunci când stabilește astfel destinația vânzărilor, poate, dacă dorește acest lucru, să reducă activitățile de vânzare cu amănuntul ale concesionarilor în afara teritoriului care le-a fost alocat, fie în interiorul, fie în afara Regatului Unit. În cadrul reuniunii cu părțile din 7 decembrie 1993, reclamantele au susținut faptul că doar un anumit constructor putea, spre deosebire de concurenții săi, să compare vânzările propriilor concesionari și, contrar celor susținute în Decizie, sistemul de schimb de informații nu permitea diferiților constructori să compare vânzările concesionarilor unei anumite rețele de distribuție.

15 Reclamantele insistă asupra faptului că aceste informații, referitoare la „dealer import” și la „dealer export”, nu fac parte din acordul propriu-zis și nu sunt comunicate membrilor acordului, de către SIL, decât în baza unor acorduri individuale încheiate cu aceasta. Aceste informații, care nu mai pot fi obținute în cadrul acordului care face obiectul celei de a doua notificări, vizează vânzările efectuate de un concesionar în afara teritoriului său („dealer export”) și vânzările efectuate de către ceilalți concesionari stabiliți în Regatul Unit pe teritoriul unui anumit concesionar („dealer import”). Acestea nu vizează așadar exporturile către alte state membre sau importurile din astfel de state.

16 Conform Comisiei, până în 1988, SIL le furniza membrilor acordului exemplare ale formularului V55/5, pe care îl folosesc importatorii independenți. Începând cu 1988, aceasta le comunica doar informațiile extrase din acest formular, care este în prezent distrus, după folosirea sa de către SIL. Comisia susține că aceste documente de înmatriculare permiteau identificarea importurilor paralele, în special prin intermediul numărului de serie al vehiculului. În ceea ce privește această ultimă informație, Comisia a precizat, cu ocazia reuniunii cu părțile din 7 decembrie 1993, că, după părerea sa, trebuia să se facă diferența între formularele V55/1, 3 și 4, pe de o parte, și formularul V55/5, pe de altă parte. De fapt, formularele V55/1, 3 și 4 erau pre-completate de constructor, astfel încât informațiile privind numărul de serie să apară în formularul care însoțește fiecare vehicul și să existe un control perfect al destinației acestor tractoare de către constructori. Din contră, referitor la formularul V55/5, SIL le-a transmis membrilor formularul până în septembrie 1988, permițându-le astfel să identifice originea unui anumit vehicul. În cadrul aceleiași reuniuni, Comisia a admis totuși că, după 1 septembrie 1988, sistemul nu le permitea constructorilor să monitorizeze importurile paralele. Pe parcursul reuniunii, reclamantele au subliniat că, în ceea ce le privește, chiar înainte de 1 septembrie 1988, le era imposibilă monitorizarea importurilor paralele, având în vedere că numărul șasiului vehiculului nu era inclus în mod sistematic în formularul V55/5.

Concluziile părților

17 În aceste condiții, prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 6 mai 1992, reclamantele au introdus prezenta acțiune.

18 Reclamantele solicită Tribunalului:

„— să impună prezentarea procesului-verbal al reuniunii colegiului comisarilor, cu ocazia căreia a fost adoptată Decizia C (92) 271 a Comisiei din 17 februarie 1992 privind cazurile IV/B-2/31.370 și 31.446 (UK Agricultural Tractor Registration Exchange), precum și textul deciziei anexat acestui proces-verbal; de asemenea, să impună prezentarea modificărilor aduse, de Comisie, procesului-verbal al audierii, înainte de transmiterea acestuia comitetului consultativ;

— să declare decizia inexistentă sau, în subsidiar, să declare acțiunea admisibilă și să anuleze decizia;

— să oblige Comisia la plata cheltuielilor de judecată”.

19 În replică, reclamantele au mai solicitat conexarea cauzei cu cererea T-35/92, introdusă de John Deere Limited.

20 Comisia solicită Tribunalului:

„— să respingă acțiunea ca neîntemeiată;

— să respingă cererea reclamantelor privind prezentarea procesului-verbal al reuniunii colegiului comisarilor, în cursul căreia a fost adoptată Decizia 92/157/CEE a Comisiei din 17 februarie 1992 privind cazurile IV/B-2/31.370 și 31.446 (UK Agricultural Tractor Registration Exchange), precum și textul deciziei anexat acestui proces-verbal;

— să oblige reclamantele la plata cheltuielilor de judecată”.

21 În duplica sa, Comisia a informat Tribunalul că nu se opunea conexării prezentei cauze cu cererea T-35/92, introdusă de John Deere Limited, pentru buna desfășurare a procedurii orale, cu condiția ca cele două cauze să facă obiectul unei hotărâri diferite. La încheierea procedurii scrise, președintele Camerei a doua a Tribunalului a pronunțat, prin Ordonanța din 28 octombrie 1993, conexarea, pentru buna desfășurare a procedurii orale, a prezentei cauze cu cererea T-35/92, John Deere Limited/Comisia, cu condiția garantării confidențialității, față de reclamantele din prezenta speță, a anumitor părți din cererea T-35/92 și a anumitor anexe la prezenta cerere.

22 După ascultarea raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a doua) a decis deschiderea procedurii orale, fără a ordona măsuri de cercetare judecătorească prealabile. Totuși, acesta a invitat părțile să răspundă la anumite întrebări scrise și să prezinte anumite documente. Reclamantele și pârâta au răspuns la aceste întrebări la 2 decembrie 1993. De asemenea, atât părțile, cât și SIL, au fost invitate să participe la o întâlnire cu judecătorul raportor, în condițiile prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură. Această întâlnire a avut loc la 7 decembrie 1993. În ședința publică din 16 martie 1994, au fost ascultate susținerile orale ale părților și răspunsurile lor la întrebările orale ale Tribunalului. În

cursul ședinței publice, domnul Hodges, reprezentant al SIL, a fost audiat în calitate de martor, în condițiile prevăzute la articolul 68 și următoarele din Regulamentul de procedură.

Motivele și argumentele părților

23 Reclamantele invocă faptul că Decizia:

- a fost adoptată conform unei proceduri ilegale;
- nu respectă domeniul de aplicare al obligației de motivare;
- se bazează pe o definiție greșită a produsului și a pieței relevante;
- include erori de fapt în ceea ce privește examinarea informațiilor notificate;
- se bazează pe o eroare de drept în interpretarea articolului 85 alineatul (1) din tratat;
- exclude, în mod greșit, aplicarea în speță a articolului 85 alineatul (3) din tratat.

Cu privire la motivul întemeiat pe adoptarea Deciziei conform unei proceduri ilegale

24 În primul rând, în scopul susținerii concluziilor lor privind constatarea inexistenței Deciziei, reclamantele susțin că trebuie verificată respectarea Regulamentului de procedură al Comisiei și, în al doilea rând, modificarea unilaterală de către aceasta a procesului-verbal al audierii.

În ceea ce privește prima parte a motivului, întemeiată pe încălcarea Regulamentului de procedură al Comisiei

25 Având în vedere textul deciziei, astfel cum le-a fost notificat, reclamantele consideră că au motive de îndoială că au fost respectate, în speță, formalitățile prevăzute la articolul 12 din Regulamentul de procedură 63/41/CEE al Comisiei din 9 ianuarie 1963 (JO 1963, 17, p. 181), menținut provizoriu în vigoare de articolul 1 din Decizia 67/426/CEE a Comisiei din 6 iulie 1967 (JO 1967, 147, p. 1), modificat în ultimul rând prin Decizia 86/61/CEE, Euratom, CECO a Comisiei din 8 ianuarie 1986 (JO 1986 L 72, p. 34), în vigoare la momentul respectiv. În consecință, reclamantele solicită Tribunalului să ordone măsuri de cercetare judecătorească pentru a verifica aplicarea corectă a procedurii și, în caz contrar, să declare decizia inexistentă (Hotărârea Tribunalului din 27 februarie 1992, BASF și alții/Comisia, T-79/89, T-84/89, T-85/89, T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 și T-104/89, Rec., p. II-315).

26 Comisia consideră că circumstanțele cauzei diferă foarte mult de cele care stau la originea Hotărârii BASF și alții/Comisia, citată anterior. În speță, Tribunalul nu are niciun motiv să ordone prezentarea procesului-verbal al reuniunii colegiului comisarilor, iar reclamantele nu au dreptul să formuleze o astfel de cerere.

27 Tribunalul consideră că, în lipsa oricărui indiciu care să conteste validitatea acesteia, Decizia, care face obiectul prezentei acțiuni, astfel cum a fost notificată reclamantelor, trebuie să beneficieze de prezumția de validitate de care beneficiază actele comunitare. Deoarece reclamantele nu au oferit niciun indiciu care să conteste această prezumție, nu Tribunalul trebuie să impună măsurile de cercetare judecătorească solicitate. În plus, în ceea ce privește regularitatea procedurii de adoptare a copieii Deciziei și notificarea acesteia, Tribunalul

consideră că, chiar dacă se stabilesc elementele care viciază această copie sau legalitatea notificării sale întreprinderilor, acestea nu au, în niciun caz, vreo influență asupra legalității sau, *a fortiori*, asupra existenței Deciziei și pot afecta doar punctul de plecare al termenului de introducere a acțiunii contencioase. În plus, astfel cum reiese chiar din termenii prezentei acțiuni, reclamantele au fost, în speță, pe deplin informate cu privire la Decizie și au putut invoca toate drepturile lor procedurale. De fapt, în speță, reclamantele au fost destinatarele unei copii a Deciziei, certificată conform de Secretarul General al Comisiei. În lipsa unui indiciu serios care să conteste regularitatea acesteia, o astfel de copie este autentică (Hotărârea Curții din 17 octombrie 1989, Dow Chemical Iberica și alții/Comisia, 97/87–99/87, Rec., p. 3165, punctul 59; Hotărârea Tribunalului din 7 iulie 1994, Dunlop Slazenger/Comisia, T-43/92, Rec., p. II-441, punctele 24-25). Având în vedere aceste circumstanțe, prima parte a motivului trebuie așadar să fie respinsă.

În ceea ce privește a doua parte a motivului, întemeiată pe neregulile identificate în procesul-verbal al audierii

28 Reclamantele subliniază faptul că scrisoarea Comisiei din 14 octombrie 1991, prin care erau informate cu privire la modificările aduse procesului-verbal al audierii, le-a fost adresată întreprinderilor și nu avocaților acestora. Acestea susțin că, ulterior notificării Deciziei, a devenit evident faptul că modificările aduse procesului-verbal al audierii au fost realizate unilateral de către Comisie, înainte de transmiterea acestei decizii Comitetului consultativ pentru înțelegeri și poziții dominante. Acestea solicită Tribunalului să ia măsurile de cercetare judecătorească necesare, pentru a verifica dacă modificările aduse procesului-verbal au dus la alterarea argumentelor lor.

29 Comisia consideră că argumentul reclamantelor, conform căruia acestea nu au fost informate cu privire la modificările aduse procesului-verbal, nu are temeii în fapt. În această privință, ea face trimitere la o scrisoare adresată reclamantelor la 14 octombrie 1991. În orice caz, conform Comisiei, aceste modificări nu schimbă sensul declarațiilor părților din cadrul audierii.

30 Pe de o parte, Tribunalul constată că, în urma răspunsului la argumentul Comisiei, conform căruia modificările pretinse, aduse procesului-verbal al audierii reclamantelor de către Comisie le-au fost aduse la cunoștință, contrar afirmațiilor întreprinderilor, prin scrisoarea Comisiei din 14 octombrie 1991, acestea s-au limitat la a răspunde că respectiva scrisoare fusese adresată direct întreprinderilor, și nu avocaților acestora. Această circumstanță nu poate contesta validitatea informației aduse astfel la cunoștință întreprinderilor. Pe de altă parte, Tribunalul observă că întreprinderile, informate astfel în mod corespunzător cu privire la modificările aduse procesului-verbal, nu susțin că aceste modificări schimbă sensul declarațiilor lor și nu afirmă nici că aceste modificări viciază corectitudinea avizului emis de Comitetul consultativ pentru înțelegeri și poziții dominante. În consecință și conform jurisprudenței consacrate, și a doua parte a motivului trebuie respinsă, fără a fi necesar să se ordone măsuri de cercetare judecătorească în această privință (Hotărârea Curții din 15 iulie 1970, Buchler/Comisia, 44/69, Rec., p. 733, punctul 17; Hotărârea Curții din 14 iulie 1972, ICI/Comisia, 48/69, Rec., p. 619, punctul 31; Hotărârea Curții din 10 iulie 1980, Distillers Company/Comisia, 30/78, Rec., p. 2229; Hotărârea Tribunalului din 24 octombrie 1991, Petrofina/Comisia, T-2/89, Rec., p. II-1087, punctul 45, Hotărârea Tribunalului din 17 decembrie 1991, BASF/Comisia, T-4/89, Rec., p. II-1523, punctul 47, Hotărârea Tribunalului Enichem Anic/Comisia, T-6/89, Rec., p. II-1623, punctul 47, Hotărârea Tribunalului din 10 martie 1992, Hüls/Comisia, T-9/89, Rec., p. II-499, punctul 79, Hotărârea Tribunalului Solvay/Comisia, T-12/89, Rec., p. II-907, punctul 67 și Hotărârea Tribunalului Chemie Linz/Comisia, T-15/89, Rec., p. II-1275, punctul 76).

31 Rezultă din cele de mai sus că primul motiv trebuie respins, cu ambele sale părți, și că, în consecință, concluziile privind constatarea inexistenței Deciziei trebuie respinse, fără a fi necesar ca Tribunalul să ordone prezentarea documentelor solicitate de reclamante.

Cu privire la motivul întemeiat pe motivarea insuficientă a Deciziei

32 Pe de o parte, reclamantele susțin că Decizia nu este motivată suficient și, pe de altă parte, că motivele Deciziei nu sunt suficiente pentru a justifica partea dispozitivă a acesteia, al cărei sens nu este clar.

În ceea ce privește prima parte a motivului, potrivit căreia Comisia nu a ținut seama în mod suficient de argumentele reclamantelor

33 În primul rând, reclamantele susțin că insuficienta considerare, de către Comisie, a argumentelor lor este echivalentă cu absența motivării. O bună ilustrare a insuficienței motivării o reprezintă faptul că Comisia a stabilit ca pragul vânzărilor realizate de un membru al acordului să fie de zece unități, pe teritoriul unui anumit concesionar, prag sub care nu mai pot fi transmise informații cumulate, cifră care este prea mare și nu ține seama de realitatea pieței, extrem de atomizată. De asemenea, nu se admite alegerea anului ca perioadă de referință. În această privință, punctul 61 din Decizie este, de altfel, atât de confuz, încât membrii acordului nu au putut ajunge la o interpretare comună. În al doilea rând, întreprinderile susțin că, cu excepția unei note de subsol, Decizia nu se pronunță cu privire la Data System, ceea ce echivalează cu absența motivării Deciziei în ceea ce privește acest ultim sistem. În al treilea rând, reclamantele consideră că decizia nu ține seama de faptul că majoritatea legislațiilor naționale permit să se transmită constructorilor informații privind înmatriculările. În al patrulea și ultimul rând, acestea susțin că, în hotărârea denumită „Papiers Peints de Belgique”, Curtea a considerat că este de datoria Comisiei să își prezinte raționamentul în mod mai explicit, atunci când, precum în speță, decizia „merge mult mai departe decât deciziile sale precedente” (Hotărârea Curții din 26 noiembrie 1975, Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique și alții/Comisia, 73/74, Rec., p. 1491, punctul 33). În speță, Comisia nu și-a îndeplinit în mod clar această obligație.

34 Comisia reamintește că, în practica sa decizională, există numeroase decizii referitoare la schimburi de informații. Aceste decizii nu pot fi respinse, cu titlu de precedente ale prezentei cauze, doar pentru că nu vizau bunuri durabile. De asemenea, afirmația reclamantelor, conform căreia Decizia este prima care vizează un schimb de informații privind vânzări anterioare, este inexactă. Comisia adaugă că, în orice caz, Decizia este motivată suficient, astfel încât argumentul bazat pe nerespectarea principiilor introduse prin Hotărârea Papiers Peints de Belgique, citată anterior, trebuie respins. Decizia nu merge mai departe decât principiile introduse anterior, ci se limitează la aplicarea acestor principii, în cazul special al pieței considerate. Aceasta este așadar motivată suficient, în sensul Hotărârii Papiers Peints de Belgique. În special, Decizia arată în mod clar că restrângerea concurenței, care rezultă din schimbul de informații, nu este indispensabilă și că, având în vedere că una dintre condițiile impuse de articolul 85 alineatul (3) din tratat nu este îndeplinită, Comisia putea respinge cererea de exceptare, fără a examina celelalte condiții (Hotărârea Curții din 13 iulie 1966, Consten și Grundig/Comisia, 56/64 și 58/64, Rec., p. 429).

35 Tribunalul constată că Comisia, care, la punctele 33 și 65 din Decizie, pe de o parte, a constatat neconformitatea Data System cu articolul 85 alineatul (1) din tratat, deoarece schimbul de informații reproduce, *mutatis mutandis*, sistemul precedent și, pe de altă parte, a constatat neconformitatea schimbului de informații cu articolul 85 alineatul (3) din tratat,

deoarece restrângerea concurenței nu era indispensabilă, a motivat suficient Decizia cu privire la acest aspect, independent de orice apreciere, în acest stadiu al examinării cauzei, cu privire la temeinicia acestor motive. În ceea ce privește argumentul întemeiat pe nerespectarea principiilor stabilite de Curte prin Hotărârea *Papiers Peints de Belgique*, citată anterior, Tribunalul reamintește că, în conformitate cu această hotărâre, în cazul în care Comisia poate motiva în mod relativ sumar o decizie care se încadrează într-o jurisprudență consacrată, în schimb obligația de motivare impusă Comisiei devine mai extinsă, având în vedere că decizia pe care o adoptă merge „mult mai departe” decât nivelul jurisprudenței existente la data adoptării deciziei (punctele 31 și următoarele). În speță, Tribunalul consideră că, astfel cum susține în mod corect Comisia și astfel cum urmează să se prezinte în continuare în motivele prezentei hotărâri (a se vedea punctul 90 de mai jos), Decizia se limitează la aplicarea, pe o anumită piață, cea a tractoarelor agricole din Regatul Unit, a principiilor introduse de practica decizională anterioară a Comisiei. Prin urmare și fără a fi nevoie, în această privință, de o analiză a diferitelor sisteme juridice ale statelor membre, reclamantele nu au dreptul să invoce nerespectarea, de către Comisie, a principiilor menționate anterior, introduse de Curte prin Hotărârea *Papiers Peints de Belgique*, citată anterior.

În ceea ce privește a doua parte a motivului, întemeiată pe imprecizia dispozitivului Deciziei

36 Reclamantele susțin că domeniul de aplicare al dispozitivului Deciziei nu reiese în mod clar din motivele acesteia, ceea ce contravine jurisprudenței (*Hotărârea Consten și Grundig/Comisia*, citată anterior). Articolele 1 și 2 din dispozitivul Deciziei nu numai că se bazează pe erori de fapt și de drept, dar nici nu sunt susținute în motivele Deciziei, astfel încât destinatarilor săi le este imposibil să i se conformeze. De asemenea, articolul 2 din dispozitiv, referitor la evaluarea acordului în temeiul articolului 85 alineatul (3) din tratat, este incompatibil cu deciziile precedente ale Comisiei. De fapt, respectarea principiului proporționalității obligă Comisia ca, atunci când, precum în speță, identifică într-un acord prevederi care nu pot face obiectul unei excepții, să acorde beneficiul excepției, cu condiția eliminării acestor prevederi. În sfârșit, sfera de aplicare a obligației impuse reclamantelor de articolul 3 din decizie, aceea de a nu participa la un acord având un obiect identic sau similar celui al schimbului de informații în cauză, nu a putut fi stabilită cu precizie. Lipsa de claritate a dispozitivului Deciziei face ca AEA să fie obligată la efectuarea unei noi notificări.

37 Comisia consideră că trimiterea la Hotărârea *Consten și Grundig/Comisia*, citată anterior, nu este relevantă. În speță, caracterul anticoncurențial îl prezintă acordul privind schimbul de informații, în sine, și nu vreuna dintre prevederile sale. Precizând în ce condiții nu are obiecții de ridicat împotriva acordului privind schimbul de informații, Comisia a îndeplinit în mod corect cerința impusă de Hotărârea *Consten și Grundig/Comisia*, citată anterior, în temeiul căreia Comisia, în cazul în care nu menționează în dispozitivul deciziei sale care elemente dintr-un acord intră sub incidența articolului 85 alineatul (1) din tratat, trebuie să justifice, în cadrul motivelor, considerentele în baza cărora apreciază că aceste elemente nu pot fi separate de acord în ansamblu. Făcând referire la principiul interpretării unui dispozitiv, astfel cum a fost enunțat de Curte în Hotărârea din 16 decembrie 1975, *Suiker Unie și alții/Comisia* (40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 și 114/73, Rec., p. 1663), Comisia consideră că dispozitivul Deciziei este clar, în special în ceea ce privește punctul 61.

38 Tribunalul reamintește că, în cauza *Consten și Grundig/Comisia*, citată anterior, Curtea a stabilit, în ceea ce privește interpretarea articolului 85 alineatul (2) din tratat, că nulitatea contractului, prevăzută de aceste dispoziții, trebuie limitată la acele prevederi ale contractului care prezintă un caracter anticoncurențial în sensul articolului 85 alineatul (1) din tratat, în toate cazurile în care aceste prevederi pot fi separate de restul contractului. De fapt, conform jurisprudenței invocate, doar în cazul în care unitatea contractului face ca prevederile

anticoncurențiale să nu poată fi separate, contractul în ansamblu trebuie declarat contrar articolului 85 alineatul (1) din tratat. Cu această ocazie, Curtea a precizat că, în această ultimă situație, Comisia trebuie „să precizeze în preambul motivele pentru care aceste elemente nu i se par separabile de ansamblul acordului” (Hotărârea Consten și Grundig/Comisia, menționată anterior, p. 498). În aceste condiții, Tribunalul consideră că argumentele reclamantelor, cu privire la acest punct, nu sunt întemeiate. De fapt, pe de o parte, reiese clar din termenii Deciziei că, astfel cum susține de altfel Comisia, se consideră că sistemul de schimb de informații în ansamblu are, în speță, un caracter anticoncurențial și nu comunicarea între întreprinderi a unei anumite informații punctuale, care apare în cadrul unui acord privind schimbul de informații între întreprinderi. Pe de altă parte, Tribunalul consideră că, în orice caz, jurisprudența Curții referitoare la interpretarea articolului 85 alineatul (2) din tratat, astfel cum a fost consacrată în Hotărârea Consten și Grundig/Comisia, citată anterior, nu poate fi transpusă pur și simplu în cazul examinării unei cereri de exceptare, depusă în temeiul articolului 85 alineatul (3) din tratat, având în vedere că, în această ultimă situație, pentru a răspunde cererii cu privire la care a fost sesizată de întreprinderi în momentul notificării supuse evaluării sale, Comisia trebuie să se pronunțe în raport cu contractul, astfel cum i-a fost acesta notificat, cu excepția cazului în care, pe parcursul investigării cazului, părțile îi trimit diverse modificări aduse contractului în forma notificată.

39 În ceea ce privește afirmația că este dificilă interpretarea articolului 3 din dispozitivul Deciziei, conform căruia întreprinderile trebuie să nu participe la niciun sistem de schimb de informații care are un obiect identic sau similar cu cel al acordului care stă la baza cererii de exceptare, Tribunalul consideră că acest articol este pur declarativ. De fapt, articolul 85 alineatul (1) din tratat dispune o interdicție a principiului în ceea ce privește acordurile care au un caracter anticoncurențial. Această dispoziție de ordin public este așadar obligatorie pentru întreprinderile reclamante, independent de orice ordin al Comisiei în această privință, cel puțin în cazul în care, astfel cum a procedat în speță, la punctele 16 și 61 din motivele Deciziei, precum și la articolul 1 din dispozitiv, menționat anterior, Comisia pune întreprinderile, care au dreptul la securitatea juridică a tranzacțiilor lor, în poziția de a cunoaște în ce măsură este legal sistemul de schimb de informații la care acestea participă. În această privință, reiese, în special de la punctul 50 din motivele Deciziei, care nu este deloc în contradicție cu termenii părții dispozitive, că o cunoaștere a vânzărilor concurenților, în scopuri „istorice”, nu este ilegală. În concluzie, în cazul în care Comisia ar dori să interzică un alt sistem de schimb de informații la care ar participa reclamantele, aceasta s-ar putea baza direct pe articolul 85 alineatul (1) din tratat, independent de articolul 3 din partea dispozitivă a Deciziei. Astfel cum susține Comisia, considerată în lumina acestor motive, partea dispozitivă a Deciziei, în special punctele 16 și 61, este așadar clară. Prin urmare, partea a doua a motivului trebuie respinsă.

40 Rezultă din cele de mai sus că al doilea motiv trebuie respins.

Cu privire la motivul întemeiat pe faptul că Decizia se bazează pe o definiție greșită a produsului în cauză și a pieței relevante

Expunere sumară a argumentelor părților

41 Conform reclamantelor, pasajul din Decizie consacrat descrierii faptelor prezintă erori în raport cu descrierea produsului și analiza pieței. Aceste erori afectează legalitatea deciziei, având în vedere că vizează chiar bazele pe care se bazează Comisia în aprecierea sa juridică.

42 Reclamantele consideră că Decizia nu include nicio descriere a produsului și încearcă să dea o imagine de piață concentrată, cu toate că este vorba de o piață deschisă și competitivă.

În primul rând, în ceea ce privește cererea, Decizia ignoră caracteristicile pieței și trage concluzii eronate din această constatare. În cazul unei piețe de înlocuire, doar diversificarea și inovația permit stimularea cererii, astfel încât lipsa unei cunoașteri detaliate a cererii expune constructorii unor riscuri în materie de investiții. În ceea ce privește oferta, Decizia transmite o idee inexactă a pieței. De fapt, primii patru constructori, ale căror cote de piață sunt evolutive, dețin mai puțin de 50 % din piața comunitară, se confruntă cu importante operațiuni de restructurare și se lovesc de o concurență puternică. Cotele de piață ale principalilor furnizori au scăzut dramatic, pe când cele ale celorlalți concurenți au crescut. Identitatea acestor firme s-a modificat, astfel încât întreprinderile care sunt în poziție de „lider” nu sunt aceleași cu cele care ocupau această poziție la momentul creării sistemului de schimb de informații. Afirmatia Comisiei, conform căreia există puternice bariere la intrarea pe piață, este inexactă. În concluzie, departe de a rigidiza piața, acordul contribuie la transparența acesteia.

43 În ceea ce privește analiza produsului, reclamantele contestă afirmația din Decizie, conform căreia diferitele tipuri de produse se pot substitui în mare măsură. Acestea susțin că acordul nu clasifică tractoarele doar după putere și tip de transmisie, ci și în mod mai semnificativ, după model. În această privință, reclamantele consideră că practica sancționată de Comisie este sancționată independent de orice analiză efectivă a condițiilor de funcționare a pieței, astfel încât Comisia a constatat o încălcare „*per se*”, contrar atât jurisprudenței Curții, cât și practicii decizionale anterioare a Comisiei și a doctrinei sale, astfel cum s-a arătat în mai multe „comunicări” sau în rapoartele sale anuale privind politica în domeniul concurenței.

44 În sfârșit, în ceea ce privește definiția geografică a pieței, reclamantele consideră că referirea la domeniul de aplicare al legislației naționale în cauză reprezintă o metodă mai degrabă sumară de delimitare geografică a pieței. Cu ocazia cumpărării Ford New Holland Limited de către Fiat, în decizia sa din 8 februarie 1991 privind compatibilitatea, adoptată în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 al Consiliului din 21 decembrie 1989 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (versiune revizuită publicată în JO 1990, L 257, p. 13), Comisia a adoptat o atitudine contrară celei adoptate în speță, lăsând să se înțeleagă că piețele naționale ar putea să nu mai existe în interiorul Comunității. Definiția pieței de referință devine cu atât mai importantă cu cât, în speță, decizia a admis existența unor poziții puternice deținute de principalii constructori și a unor bariere la intrare, două noțiuni care nu sunt relevante dacă nu s-a stabilit caracterul național al pieței de referință. De fapt, anumite elemente sugerează că piața este, dacă nu mondială, cel puțin europeană.

45 Conform Comisiei, divergența între părți constă, în esență, în natura pieței tractoarelor în Regatul Unit și în consecințele care trebuie deduse de aici în raport cu dreptul comunitar al concurenței. Conform părâtei, este vorba de o piață îngustă, puternic concentrată, care prezintă bariere mari la intrare. Comisia reamintește că nu este obligată să răspundă la toate circumstanțele de fapt invocate de întreprinderi și că și-a putut păstra poziția, exprimată în comunicarea privind obiecțiunile, atâta timp cât a examinat toate elementele de probă oferite de reclamante (Concluziile avocatului general Sir Gordon Slynn, pronunțate în cadrul Hotărârii Curții din 21 februarie 1984, Hasselblad/Comisia, 86/82, Rec., p. 883, 913). De asemenea, Comisia consideră inexactă afirmația reclamantelor, conform căreia nu a efectuat nicio analiză a produsului.

46 De asemenea, Comisia invocă faptul că, în mod contrar celor susținute de reclamante, a analizat piața, dar a obținut concluzii diferite de cele ale reclamantelor. În ceea ce privește analiza produsului, aceasta respinge criteriile de diferențiere propuse de reclamante. Aceasta nu acceptă nici analiza pieței, sugerată de acestea din urmă, conform căreia este vorba de o

piață deschisă. Piața este, de fapt, o piață de înlocuire, caracterizată de o concurență imperfectă, de tip oligopol și dominată de cinci întreprinderi, unde fidelitatea față de o anumită marcă este importantă. Oferta vizează produse substituibile. Comisia nu contestă faptul că tractorul este un produs „eterogen”, dar nu este de acord cu reclamanțele în ceea ce privește sfera acestei disparități. Dacă oferta este relativ diversificată, această diversificare se apreciază în funcție de natura cererii. Evoluția cotelor de piață respective ale fiecăruia dintre principalii concurenți nu se explică neapărat prin intensitatea concurenței pe piața în cauză.

47 Argumentul reclamantelor, conform căruia furnizorii își sporesc investițiile în vederea adaptării la o cerere stagnantă, nu corespunde realității unei piețe a cărei rată de concentrare crește. De asemenea, Comisia respinge analiza reclamantelor, conform căreia ar fi descris în mod eronat piața de referință ca o piață închisă, care prezintă bariere mari la intrare. De fapt, conform Comisiei, o piață în cadrul căreia principalii patru constructori ocupă o parte preponderentă și unde există o diferență importantă între această parte și cele deținute de ceilalți operatori este o piață care prezintă bariere puternice la intrare.

48 În sfârșit, în ceea ce privește definiția geografică a pieței de referință, Comisia consideră că a limitat-o în mod corect la piața Regatului Unit, având în vedere că sistemul de informații în cauză avea la bază obținerea de informații prin intermediul unui formular administrativ folosit exclusiv pe teritoriul Regatului Unit. În sfârșit, Comisia consideră că, ținând seama de fidelitatea față de marcă, elasticitatea cererii în raport cu prețurile este slabă. Sistemul de schimb de informații le permite așadar membrilor acordului să mențină un nivel general al prețurilor ridicat în Regatul Unit.

Aprecierea Tribunalului

— Cu privire la piața produsului

49 Trebuie reamintit că articolul 85 din tratat interzice acordurile cu obiect sau efect anticoncurențial. În speță, nu se susține că sistemul de schimb de informații în cauză ar avea un obiect anticoncurențial. În aceste condiții, sistemul poate fi incriminat, dacă este cazul, doar în temeiul efectelor sale pe piață (a se vedea, *a contrario*, Hotărârea Consten și Grundig/Comisia, citată anterior). În această situație, conform unei jurisprudențe constante, trebuie evaluate eventualele efecte anticoncurențiale ale acordului prin trimitere la concurență, astfel cum se desfășoară aceasta efectiv „în absența acordului în litigiu” (Hotărârea Curtii din 30 iunie 1966, *Société Technique Minière*, 56/65, Rec., p. 337).

50 Tribunalul consideră că, pentru a răspunde la chestiunea dacă, în Decizie, Comisia a ținut seama, în speță, de caracteristicile specifice pieței în cauză, este necesar să se evalueze, pe de o parte, temeinicia definiției pieței produsului și, pe de alta, acuratețea caracteristicilor funcționării pieței, astfel cum sunt prezentate în Decizie.

51 În ceea ce privește, pe de o parte, definiția pieței produsului, este necesar să se evalueze gradul de substituibilitate al produsului. În această privință, Tribunalul consideră că argumentul reclamantelor, conform căruia Decizia nu ține seama de nicio analiză a pieței produsului, trebuie respins, având în vedere că reiese în mod suficient din Decizie că aceasta se bazează pe ipoteza conform căreia piața relevantă este cea a tractoarelor agricole în Regatul Unit. De asemenea, având în vedere că participarea la sistemul de schimb de informații în litigiu este condiționată doar de calitatea de constructor sau importator de tractoare agricole în Regatul Unit și nu de o anumită categorie de tractoare agricole, reclamanțele nu și-au justificat afirmațiile conform cărora definiția pieței produsului este greșită, iar diferitele tipuri de tractoare agricole nu sunt în mare parte substituibile. De fapt, Tribunalul deduce din

această constatare că întreprinderile își definesc ele însele propria poziție concurențială, în cadrul acordului, în raport cu noțiunea generală de tractor agricol, astfel cum a fost stabilită de Comisie.

52 Pe de altă parte, în ceea ce privește aprecierea caracterului de tip oligopol al pieței de referință, criticile reclamantelor, adresate împotriva analizei Comisiei, conform căreia piața este dominată de patru întreprinderi care reprezintă între 75 și 80 % din piață, trebuie respinse, având în vedere că tabelul care prezintă evoluția pieței, prezentat de reclamante însele, în anexa 10 la cerere, dovedește o stabilitate a caracteristicii principale a acesteia, și anume puternicul său caracter de tip oligopol. De fapt, rezultă din acest document că principalii patru furnizori aveau o cotă de piață cumulată de 82,4 % în 1991, comparativ cu 82,3 % în 1979. În plus, o lectură atentă a acestui document dovedește, contrar afirmațiilor reclamantelor, o stabilitate relativă a pozițiilor individuale ale principalilor operatori, dacă se exclude întreprinderea John Deere, a cărei cotă de piață s-a dublat în cursul acestei perioade. Totuși, astfel cum subliniază în mod corect Comisia, acest caz izolat de pătrundere pe piață, din partea unui puternic constructor american, nu este suficient pentru a infirma concluziile pârâtei, conform cărora piața se caracterizează printr-o stabilitate relativă a pozițiilor concurenților și prin bariere puternice la intrare.

53 Aceste bariere țin în special de necesitatea, pentru un nou concurent, de a dispune de o rețea de distribuție suficient de densă. De asemenea, rezultă din investigarea cazului, astfel cum a indicat Decizia, în special la punctele 35, 38 și 51, că importurile în Regatul Unit de tractoare agricole cu o putere mai mare de 30 de cai-putere sunt limitate, astfel cum confirmă atât raportul privind sectorul echipamentelor agricole în Comunitatea Europeană, supus spre dezbateri de către Comisie, ca răspuns la o întrebare scrisă adresată de Tribunal, că informațiile pe care le-au oferit reclamantele și care arată că importurile vizează produse care, în mare parte, nu sunt substituibile, având în vedere că, din 3 862 vehicule noi importate în 1991, conform statisticilor vamale, 2 212 au o putere mai mică de 25 kw. În sfârșit, această analiză nu este contestată de examinarea structurii ofertei reziduale, al cărei caracter extrem de atomizat consolidează, contrar argumentelor reclamantelor, pozițiile ocupate de cele mai importante întreprinderi.

54 În concluzie, Tribunalul consideră așadar că este corectă afirmația Comisiei că piața de referință se prezintă ca un oligopol închis.

55 Rezultă din cele de mai sus că reclamantele nu oferă indicii serioase, prin care să se stabilească faptul că definiția și analiza funcționării pieței relevante, efectuate de Comisie, se caracterizează printr-o eroare evidentă de apreciere.

— Cu privire la piața geografică

56 Tribunalul consideră că, în plan geografic, piața de referință poate fi definită ca zona în care condițiile concurenței și, în special, cererea din partea consumatorilor, prezintă caracteristici suficient de omogene (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curtii din 14 februarie 1978, *United Brands/Comisia*, 27/76, Rec., p. 207, punctul 11). În aceste condiții, nu este exclus să fie necesar, astfel cum a susținut Comisia în decizia din 8 februarie 1991, citată anterior, să se considere piața tractoarelor agricole drept o piață de dimensiuni comunitare. Totuși, chiar dacă se presupune că această soluție este admisibilă, în orice caz, ea nu reprezintă o barieră, în situația în care, precum în speță, practica incriminată este limitată geografic la teritoriul unui stat membru, pentru ca piața relevantă, în cadrul căreia trebuie măsurate efectele practicii, să fie definită ca o piață de dimensiuni naționale. De fapt, în

această situație, furnizorii înșiși, prin comportamentul lor, au conferit acestei piețe caracteristicile unei piețe naționale.

57 Rezultă din cele de mai sus că reclamantele nu au stabilit existența unei erori evidente de apreciere comise de Comisie cu privire la definiția și modalitățile de funcționare ale pieței de referință și că, prin urmare, prezentul motiv trebuie respins.

Cu privire la motivul întemeiat pe faptul că analiza informațiilor transmise prezintă erori de fapt

Expunere sumară a argumentelor părților

58 Reclamantele consideră că, în ceea ce privește descrierea acordului și Data System, este incorect să se afirme, așa cum face Decizia, că acordul, astfel cum a fost notificat în 1988, există din 1975. De fapt, sistemul notificat diferă de sistemul precedent. Afirmatia, prevăzută la punctele 14 și 15 din Decizie, conform căreia formularul V55 include numele posesorului declarat al vehiculului și conform căreia această informație se comunică membrilor acordului, este inexactă. Conform reclamantelor, administrația le cere doar concesionarilor să precizeze codul poștal al locului de reședință al cumpărătorului, fără ca această informație să îi permită constructorului să ia legătura cu cumpărătorul. De fapt, reclamantele susțin că SIL nu reținea din formularele V55, în scopul prelucrării și trimiterii către membrii acordului, codul poștal integral al posesorului declarat al vehiculului, ci se limita la a nota cifrele acestui cod, în număr de patru sau cinci, care permiteau localizarea locului de înmatriculare dintre cele aproximativ 8 250 de oficii poștale din Regatul Unit.

59 Totuși, contrar indicațiilor oferite la punctele 6 și 49 din Decizie, această diviziune nu prezintă nicio neregulă. Circumscripțiile teritoriale ale concesiunilor sunt determinate, în mod independent, de fiecare constructor și cunoscute doar de acesta și de SIL, căreia îi sunt comunicate în scopul realizării unor statistici. Reclamantele contestă noțiunea de „teritoriu alocat unui concesionar identificat printr-un cod poștal de cinci cifre”, care, potrivit acestora, lasă să se înțeleagă în mod greșit că teritoriul unei concesiuni coincide cu limitele teritoriale acoperite de un număr de cod poștal. [traducere neoficială] De asemenea, acestea contestă afirmația, făcută în Decizie, conform căreia informațiile comunicate creează un sistem de transparență completă, deoarece, în cadrul unei piețe de produse eterogene, unde concurența prin preț se combină cu elemente independente de preț, informațiile privind vânzările anterioare poate crea doar o transparență foarte imperfectă.

60 Reclamantele subliniază că schimbul de informații vizează înmatriculările și nu vânzările. În lipsa unui schimb de informații privind prețurile, concurența prin preț este intactă și orice represalii sunt imposibile, în caz de rabaturi sau remize. La punctul 26 din Decizie, ar fi necesar să se rectifice analiza informațiilor comunicate membrilor cu privire la vânzările efectuate de proprii lor concesionari, având în vedere că informațiile obținute astfel sunt folosite doar în cadrul relațiilor dintre constructor și concesionarul său, și nu ca un schimb de informații între diferiții constructori.

61 În sfârșit, în ceea ce privește legătura pe care Decizia încearcă să o stabilească între schimbul de informații și restricțiile impuse importurilor paralele, membrii AEA vizați au stabilit că informațiile pe care le dețin cu privire la aceste importuri nu provin din sistemul de schimb de informații în litigiu. Reclamantele consideră că, în mod greșit, Comisia declară că schimburile care rezultă din această nouă notificare nu sunt semnificative, deoarece Comisia nu a ținut seama de faptul că, în conformitate cu informațiile oferite de noul sistem, informațiile privind vânzările realizate de un constructor, prin intermediul propriilor săi

concesionari, vizează doar vânzările efectuate de un concesionar pe teritoriul său. Acestea subliniază că lista modificărilor aduse sistemului, cu ocazia celei de a doua notificări, astfel cum apare aceasta în memoriul în apărare al Comisiei, nu ține seama de faptul că informația privind datele de înmatriculare referitoare la membrii individuali nu se difuzează lunar, ci trimestrial.

62 Conform Comisiei, reclamantele contestă interpretarea informațiilor notificate cu privire la durata acordului, la importanța codurilor poștale în cadrul funcționării acordului și, în sfârșit, la sfera celei de a doua notificări.

63 În primul rând, în ceea ce privește durata acordului, afirmația reclamantelor, conform căreia acordul nu există din 1975, este nouă. De fapt, până la depunerea cererii introductive de instanță, reclamantele nu au făcut diferența între acordul notificat și sistemul de schimb de informații existent anterior.

64 În al doilea rând, în ceea ce privește importanța codurilor poștale în cadrul funcționării acordului, Decizia, și în special punctele sale 6 și 49, arată faptul că Comisia a considerat că membrii acordului au fost de acord cu privire la un sistem de organizare a teritoriilor concesionarilor care, deși lăsa fiecărui constructor sarcina organizării propriei rețele, a contribuit la precizia și transparența informațiilor transmise. De asemenea, argumentele incluse în cerere privind numele și adresa posesorului declarat al vehiculului trebuie înțelese prin referire la utilizarea codului poștal; afirmațiile din cerere, cu privire la acest punct, sunt irelevante. Astfel, atât acordul, cât și Data System, oferă o modalitate de a realiza un schimb de informații pe o bază unificată. Acestea le permit tuturor membrilor să afle că informații echivalente statisticilor la care au acces pot fi accesate și de ceilalți membri ai acordului. Conform Comisiei, acest sistem are ca efect reducerea incertitudinii între concurenți și eliminarea „concrenței ascunse”, astfel cum este aceasta definită la punctul 37 primul paragraf din decizie. [traducere neoficială]

65 În al treilea rând, în ceea ce privește sfera celei de a doua notificări, Comisia arată, la punctul 65, motivele pentru care a considerat că această a doua notificare nu prezintă diferențe semnificative față de acord. Comisia consideră că, precum sistemul care a făcut obiectul primei notificări, Data System permite identificarea vânzărilor concurenților, precum și identificarea vânzărilor efectuate de un concesionar în afara teritoriului alocat. Fără a contesta faptul că cea de a doua notificare aduce anumite modificări pozitive în raport cu prima, Comisia consideră că nu putea permite ca această a doua notificare să beneficieze de exceptarea prevăzută la articolul 85 alineatul (3) din tratat, deoarece sistemul notificat menținea principiul unui schimb lunar de informații, inclusiv de informații clasificate după model, care să permită identificarea vânzărilor și a cotelor de piață ale fiecărui concurent, conform unei repartizări geografice care merge de la nivel național sau regional la teritoriul fiecărui concesionar și la oficiile poștale. Referindu-se la punctul 61 al doilea paragraf din Decizie, Comisia susține că reclamantele sunt perfect informate cu privire la faptul că, pe de o parte, aceasta consideră că nu pot schimba informații la nivelul circumscripțiilor locale și că, pe de altă parte, schimbul de informații la nivelul marilor zone geografice poate viza doar perioade anuale și doar anul precedent anului de difuzare a informației. Ca răspuns la o întrebare scrisă a Tribunalului, în ceea ce privește informațiile de identificare a volumelor vânzărilor și cotele de piață ale membrilor și concesionarilor pentru perioade lunare, Comisia se referă la alineatele B și C din anexa 2 la cea de a doua notificare.

Aprecierea Tribunalului

— Cu privire la interpretarea punctului 14 din decizie

66 Cu titlu preliminar, Tribunalul observă faptul că, cu ocazia reuniunii informale cu părțile, desfășurată la 7 decembrie 1993, Comisia a admis în mod expres faptul că punctul 15 din Decizie, conform căruia informațiile prevăzute la punctul 14 sunt transmise membrilor acordului „sub forma rapoartelor și analizelor descrise în continuare”, trebuie interpretat în sensul că informațiile înregistrate de SIL sunt comunicate membrilor acordului sub forma rapoartelor și analizelor descrise la alineatele următoare din Decizie și nu înseamnă că toate informațiile menționate la punctul 14 sunt transmise membrilor acordului, după folosirea acestora de SIL. [traducere neoficială] Tribunalul consideră că această interpretare, admitând chiar că poate fi considerată eroare de fapt, nu poate contesta legalitatea deciziei, având în vedere că punctele 18, 37, 38, 40, 41, 45, 55 și 63 din Decizie nu sunt, în orice caz, afectate de această eroare de fapt. De fapt, pe de o parte, punctul 18 din Decizie este inclus în aprecierea faptelor, în timp ce, pe de altă parte, contrar celor susținute cu ocazia procedurii orale, reclamantele nu stabilesc că ultima teză de la punctul 37, ultima teză inclusă la punctul 38 a treia liniuță, prima teză de la punctul 40, ultimul fragment de teză de la punctul 41 a doua liniuță, a doua teză de la punctul 45, punctul 55, ultima teză de la punctul 63, precum și a treia teză de la punctul 65 sunt afectate de eroarea de fapt comisă eventual de Comisie la punctul 14 din Decizie.

67 Mai precis, afirmația, enunțată în ultima teză de la punctul 37 din Decizie, conform căreia „în speță, situația este propice acestui tip de neutralizare și așadar de stabilizare a pozițiilor fiecărui membru al oligopolului, deoarece nicio concurență externă nu îi amenință, cu excepția unor importuri paralele, supravegheate la rândul lor, astfel cum s-a explicat mai sus”, nu este inexactă, având în vedere că, astfel cum s-a stabilit anterior (a se vedea punctul 52 de mai sus), s-a stabilit în mod suficient că piața tractoarelor agricole din Regatul Unit prezintă caracteristicile unui oligopol închis. [traducere neoficială]

68 De asemenea, ultima teză de la punctul 38 a treia liniuță din decizie, conform căreia „aceste informații pot fi obținute de la clienți care informează concesionarii cu privire la prețurile concurenților lor pe un anumit teritoriu” se limitează la o descriere a unei modalități probabile de funcționare a pieței, ținând seama de caracteristicile acesteia, astfel cum au fost analizate în prealabil, fără a stabili, în orice caz, vreo legătură între această modalitate de funcționare a pieței și sistemul de schimb de informații în litigiu. [traducere neoficială]

69 În ceea ce privește prima teză de la punctul 40 din Decizie, care precizează că „în consecință, singurele informații dificil de obținut, dar foarte importante, pe piața britanică a tractoarelor, sunt cele care vizează volumul exact vânzărilor fiecărui constructor/concesionar și care permit identificarea imediată a oricărei variații a volumului vânzărilor și a cotei de piață a unui membru al oligopolului sau a unui concesionar la nivel local”, reclamantele nu stabilesc că, astfel cum au susținut cu ocazia procedurii orale, această teză vizează, în același timp, concesionarii membri ai unei rețele de distribuție și concesionarii rețelelor de distribuție ale concurenților. [traducere neoficială]

70 În ceea ce privește sfârșitul tezei de la punctul 41 a doua liniuță, conform căreia informațiile obținute permit fiecărui membru „să verifice dacă strategiile comerciale ale concurenților, în special în materie de preț, dau rezultate și dacă da, de ce amploare”, nu se poate contesta că, prin faptul că permite fiecărui membru să își stabilească poziția pe piață în raport cu cea a concurenței, sistemul de schimb de informații în litigiu permite, în același timp, aprecierea eficienței strategiei comerciale a concurenților. [traducere neoficială]

71 A doua teză de la punctul 45 prevede că „o cunoaștere detaliată a structurii vânzărilor de tractoare pe piața britanică îi ajută pe membri să își apere mai bine poziția de societățile care

nu fac parte din acord”. [traducere neoficială] Astfel cum urmează să se stabilească în continuare (a se vedea punctul 91), nu există dubii cu privire la faptul că schimbul de informații oferă un avantaj concurențial membrilor acordului, fără a fi necesar, contrar celor susținute de reclamante, ca în acest scop ele să dispună de informații privind constructorii și distribuitorii care nu sunt membri la acord.

72 Punctul 55 din Decizie vizează, ca și ultima teză de la punctul 63, vânzările realizate pe teritoriul fiecăruia dintre concesionarii unui membru. În această privință, fără a contesta aprecierea unui sistem, astfel cum apare la punctele 55 și 63 din Decizie, reclamantele se limitează la a reaminti că sistemul de schimb de informații, astfel cum a fost descris, este cel care rezultă din prima notificare și nu vizează Data System. Având în vedere că Decizia nu susține că sistemul, astfel cum a fost descris la punctele 55 și 63 din Decizie, se aplică și pentru Data System, reclamantele nu demonstrează prezumtiva eroare.

73 Rezultă din cele de mai sus că, astfel cum s-a afirmat anterior (a se vedea punctul 66), reclamantele nu au stabilit, contrar celor pretinse, că erorile de fapt comise eventual de Comisie la punctul 14 din Decizie pot afecta legalitatea acestei act.

— Cu privire la celelalte erori de fapt invocate

74 În primul rând, în ceea ce privește prelucrarea, de către SIL, a informațiilor privind codul poștal al posesorului declarat al vehiculului înmatriculat, reiese de la punctul 14 din Decizie, care face referire în mod clar la un cod poștal de cinci cifre, că nu are temei în fapt argumentul reclamantelor, conform căruia Comisia a comis o eroare de fapt considerând că SIL extrage din formularul V55 cele șapte cifre ale codului poștal al posesorului declarat al vehiculului înmatriculat.

75 În al doilea rând, în ceea ce privește organizarea teritoriilor de concesiune, reclamantele nu au stabilit existența uneia sau a mai multor erori de fapt în aprecierea Comisiei, conform căreia aceste teritorii sunt stabilite prin trimitere la oficiile poștale, considerate izolat sau grupat.

76 În al treilea rând, în ceea ce privește argumentul reclamantelor, conform căruia punctul 26 ultimul paragraf din Decizie trebuie interpretat în sensul conform căruia constructorii au organizat mai degrabă un schimb de informații între ei, decât un schimb de informații privind relațiile între un anumit constructor și concesionarii săi, este necesar să se constate că acesta nu are temei în fapt, având în vedere că decizia se limitează să constate că analiza vânzărilor concesionarilor „permite constructorilor să identifice concesionarii care au realizat vânzări într-un anumit oficiu poștal și să compare aceste vânzări cu cele ale întregului sector în cadrul respectivului oficiu”. [traducere neoficială]

77 În al patrulea și ultimul rând, în ceea ce privește argumentul conform căruia, în analiza Data System, Comisia nu a ținut seama de faptul că sistemul raporta, trimestrial, vânzările realizate de concesionarii unui anumit constructor pe teritoriul de concesiune al fiecărui concesionar, Tribunalul constată, având în vedere alineatele B și C din anexa 2 la formularul de notificare a Data System, că anumite informații privind înmatriculările de vehicule se comunică lunar membrilor acordului, în timp ce altele, și în special cele privind vânzările realizate de concesionarii respectivi pe propriul teritoriu de vânzare, se comunică trimestrial. Prin urmare, aprecierea Comisiei, astfel cum apare la punctul 65 din Decizie și conform căreia Data System „furnizează în continuare informații lunare cu privire la volumul vânzărilor și cotele de piață ale membrilor și concesionarilor”, nu prezintă nicio eroare de fapt. [traducere neoficială]

78 Rezultă din cele de mai sus că argumentul invocat de reclamante, întemeiat pe faptul că aprecierea Comisiei prezintă anumite erori de fapt, care pot contesta legalitatea Deciziei, trebuie respins.

Cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea articolului 85 alineatul (1) din tratat

Expunere sumară a argumentelor părților

79 Reclamantele contestă concluzia Comisiei, conform căreia informațiile referitoare la vânzările recente efectuate de concurenți limitează în mod inevitabil concurența, eliminând „concurența ascunsă” și consolidând obstacolele în calea accesului la piață. De asemenea, acestea contestă afirmația Comisiei, conform căreia informațiile obținute, cu privire la vânzările realizate de propriii concesionari, îi pun pe membrii acordului în posibilitatea de a restricționa activitatea concesionarilor și importurile paralele.

80 Conform reclamantelor, Decizia nu afirmă în mod expres că acordul are un obiect anticoncurențial. În cazul în care, precum în speță, un acord vizează favorizarea concurenței, în scopul îmbunătățirii ofertei, acesta poate fi incriminat din cauza efectelor pe care le produce doar după o analiză precisă a acestor efecte. Din perspectiva aprecierii efectelor acordului, reclamantele prezintă două obiecții principale. În primul rând, acestea invocă faptul că erorile de drept decurg în mod logic din erorile de fapt comise de Comisie și, în al doilea rând, că analiza efectelor unui acord pe o piață de tip oligopol este greșită.

81 Cu privire la primul punct, reclamantele susțin, în fond, că ipotezele pe care se bazează punctul 35 și următoarele din decizie, în special punctele 37, 40, 44-48, 49, 51 și 52, precum și concluziile la care se ajunge la punctele 56 și 57, sunt complet sau parțial greșite. Punctele 37-52 prezintă date discutabile, adică inexacte, ca adevăruri incontestabile. Astfel, punctele 44-48 evidențiază o contradicție în demersul Comisiei, deoarece acesta nu poate admite simultan că acordul este deschis tuturor și că reprezintă o barieră în calea intrării pe piață.

82 Cu privire la al doilea punct, reclamantele, care se bazează în special pe rapoartele de expertiză întocmite de profesorul Albach, menționate la punctul 4 din prezenta hotărâre, invocă faptul că, în cazul în care Comisia susține că, pe o piață de tip oligopol, un acord precum cel în cauză sufocă în mod necesar concurența, aceasta nu este totuși caracteristica pieței tractoarelor agricole în Regatul Unit. În orice caz, chiar dacă se admite caracterul de oligopol al pieței, studiile economice evidențiază caracterul sumar al analizei efectuate de Comisie. Prin urmare, reclamantele consideră că Comisia are tendința de a accepta teza unei încălcări „per se” a dreptului comunitar, dar nu a stabilit, în fapt, existența unei denaturări suficient de sensibile a concurenței, care rezultă din efectele potențiale ale acordului. În acest scop, Comisia ar fi trebuit să aprecieze acordul prin referire la concurența care ar fi existat în absența acestuia. În schimb, aceasta se limitează la a constata o încălcare „per se”. Aplicarea unei reguli de interdicție „per se” nu are temei în jurisprudență. Reclamantele susțin că, departe de a restricționa concurența, schimbul de informații în litigiu o stimulează. Având în vedere că, precum în speță, orice concurent are acces la informația interschimbată, sistemul de schimb de informații devine un instrument de concurență.

83 Decizia nu se poate baza pe nici un precedent, atât în ceea ce privește metoda de analiză, cât și în ceea ce privește principiile juridice aplicate. În plus, analiza precedentelor ar contrazice analiza sistemului de schimb de informații efectuată de Comisie în prezenta cauză. În această privință, reclamantele invocă Al șaptelea Raport privind politica în domeniul

concretenței, publicat în 1978. În speță, Comisia nu a respectat norma pe care și-a impus-o ea însăși.

84 De asemenea, reclamantele susțin că acordurile privind schimbul de informații care, la momentul respectiv, au fost condamnate de Comisie, vizau schimburile de informații privind fie prețurile, fie produse omogene. O singură decizie a Comisiei a vizat un schimb de informații privind bunuri durabile, în speță chiar tractoarele. Este vorba de Decizia 83/361/CEE din 13 iulie 1983 privind o procedură în temeiul articolului 85 din Tratatul CEE (cazul IV/30.174 — Vimpoltu, JO L 200, p. 44). Dar, în această cauză, comportamentul operatorilor, care schimbaseră informații privind prețurile, era similar celui al membrilor unui cartel. În plus, Comisia nu putea invoca Decizia 87/69/CEE din 15 decembrie 1986 privind o procedură de aplicare a articolului 85 din Tratatul CEE (IV/31.458 – X/Open Group, JO L 35, p. 36), în care, pe de o parte, oferea o definiție extensivă a potențialelor efecte ale schimbului de informații asupra concurenței, depășind-o pe cea acceptată de Curte și, pe de altă parte, excepta tocmai schimbul de informații. În ceea ce o privește, Curtea nu ar fi trebuit să examineze niciodată o cauză care viza exclusiv schimburile de informații. În ceea ce privește afirmația Comisiei - conform căreia chestiunea dacă produsul în cauză este un produs omogen sau, din contră, diferit nu este relevantă – aceasta contrazice direct teoria economică. Trebuie așadar să se deducă de aici că celelalte aspecte ale acestei decizii nu sunt relevante în speță. Pe scurt, reclamantele susțin nu numai că Decizia nu se bazează pe nici un precedent, ci și că examinarea, în contextul lor, a cazurilor care au făcut obiectul unei decizii contrazice direct soluția adoptată în speță.

85 Conform Comisiei, abordarea adoptată cu privire la sistemul de schimb de informații în cauză este chiar cea preconizată în Al Șaptelea Raport privind politica în domeniul concurenței. Cu ocazia examinării prezentei cauze, aceasta nu a adoptat interdicția „per se” în ceea ce privește sistemele de schimb de informații. Referindu-se în special la punctul 51 din Decizie, Comisia subliniază că reclamantele nu pot nega faptul că Decizia include o analiză exactă a condițiilor de funcționare a pieței, pe care acestea le contestă de altfel. Argumentul conform căruia Decizia nu afirmă în mod clar că acordul avea un obiect anticoncurențial se bazează pe postulatul conform căruia acest acord favorizează concurența. Nimic nu permite o asemenea afirmație. Comisia consideră așadar că niciun element nu poate determina Tribunalul să constate o eroare evidentă sau un abuz de putere. Argumentul reclamantelor, conform căruia Comisia poate investiga efectele anticoncurențiale ale unui acord doar în măsura în care a stabilit că acesta are un obiect anticoncurențial, este contrar jurisprudenței Curții și practicii decizionale a Comisiei. Conform Hotărârii Curții din 1 februarie 1978, Miller/Comisia (19/77, Rec., p. 131), pentru a demonstra existența unor efecte virtuale generate de acord asupra concurenței, Comisia trebuie să stabilească posibilitatea ca acordul să producă astfel de efecte, fapt stabilit de Decizie, la punctul 43 și punctul 51 al patrulea paragraf. Argumentul reclamantelor nu ține seama de faptul că, atunci când are în vedere o decizie de neintervenție sau o decizie individuală de exceptare, Comisia trebuie să considere și efectele potențial negative ale acordului asupra concurenței viitoare. În speță, Comisia a refuzat să valideze, pe o piață de tip oligopol, caracterizată, ca urmare a acestui fapt, de o concurență imperfectă, restrângerea concurenței care rezultă din sistemul de schimb de informații între principalii operatori economici.

Aprecierea Tribunalului

86 Tribunalul constată că, potrivit Deciziei, analiza impactului schimbului de informații asupra pieței tractoarelor agricole în Regatul Unit a fost realizată, exclusiv din punct de vedere al efectelor acordului, la punctele 35-56 din motive. Această analiză s-a efectuat conform unui dublu criteriu distinctiv. În primul rând, Decizia face distincție între efectele

anticoncurențiale care rezultă din difuzarea de informații specifice fiecărui concurent (punctele 35-52), pe de o parte și efectele anticoncurențiale care rezultă din difuzarea de informații privind afacerile concesionarilor fiecărui membru (punctele 53-56), pe de altă parte. În al doilea rând, în cadrul analizei efectelor care rezultă din difuzarea vânzărilor realizate de fiecare concurent, Decizia face distincție între efectul negativ asupra „concrenței ascunse” (punctele 37-43), pe de o parte, și efectele negative asupra accesului pe piață, cu care se confruntă astfel constructorii care nu sunt membri ai acordului (punctele 44-48), pe de altă parte.

87 În primul rând, în ceea ce privește efectul anticoncurențial care rezultă din difuzarea „vânzărilor” fiecărui concurent, Decizia (punctele 35-43) arată, în primul rând, că sistemul de schimb de informații asigură o transparență completă între furnizori în ceea ce privește condițiile de funcționare a pieței. Ținând seama de caracteristicile pieței, astfel cum au fost prezentate anterior (a se vedea punctele 52 și 53 de mai sus), această transparență distruge ceea ce rămâne din „concrența ascunsă” între operatori și elimină orice marjă de incertitudine în ceea ce privește caracterul previzibil al comportamentului concurenților. În al doilea rând, Decizia declară că sistemul de schimb de informații instituie o discriminare radicală, în ceea ce privește condițiile de acces pe piață, între membri - care dispun de informații care le permit să prevadă comportamentul concurenților lor -, și operatorii care nu sunt membri ai acordului - care, nu au doar dubii în ceea ce privește comportamentul concurenților lor, dar își și văd propriul comportament dezvăluit imediat principalilor concurenți atunci când, hotărând să combată handicapul analizat anterior, aderă la sistem.

88 Apoi, în ceea ce privește efectul anticoncurențial care rezultă din difuzarea „vânzărilor” concesionarilor, Decizia (punctele 53-56) arată, pe de o parte, că sistemul de schimb de informații poate dezvălui vânzările diferiților concurenți la nivelul fiecărui teritoriu de concesiune. De fapt, Decizia arată că, sub un anumit prag, vânzările realizate pe teritoriul unui anumit concesionar pot permite identificarea cu precizie a fiecăreia dintre tranzacțiile despre care este vorba. Decizia consideră că, pentru o anumită perioadă și pentru un anumit produs, pragul sub care este posibilă individualizarea informațiilor și care permite identificarea fiecărei vânzări este de zece unități (punctul 54). Pe de altă parte, conform Deciziei, sistemul permite, prin cunoașterea vânzărilor realizate de concurenți pe teritoriul unui concesionar, precum și a celor realizate de un concesionar în afara teritoriului său, supravegherea activității concesionarilor și identificarea importurilor și exporturilor și astfel supravegherea „importurilor paralele” (punctul 55). [traducere neoficială] Această situație poate limita concurența în cadrul mărcii cu efectele negative pe care le poate avea asupra prețurilor.

89 În primul rând, în ceea ce privește contestațiile de fapt ridicate de reclamante și eventuala incidență a acestora asupra caracterizării juridice realizate de Decizie, Tribunalul reamintește că, astfel cum s-a stabilit anterior (a se vedea punctele 66-78 de mai sus), reclamantele nu stabilesc, contrar celor susținute de acestea, că erorile de fapt comise eventual de Comisie pot afecta legalitatea Deciziei.

90 În al doilea rând, în ceea ce privește incoerența - pretinsă de reclamante - între decizie și practica decizională anterioară a Comisiei, Tribunalul consideră că, în orice caz, Decizia nu evidențiază nicio contradicție cu practica decizională anterioară a Comisiei. De fapt, deciziile invocate ale Comisiei vizează fie schimburi de informații privind informații diferite de cele în litigiu în prezenta speță, fie piețe ale căror caracteristici și modalități de funcționare sunt, prin natura lor, diferite de cele ale pieței de referință. De asemenea, reclamantele nu stabilesc că, prin decizie, Comisia a ignorat o parte dintre principiile pe care s-a angajat să le respecte, în special în Al Șaptelea Raport anual privind politica în domeniul concurenței. Astfel cum s-a afirmat deja (a se vedea punctul 35 de mai sus), rezultă că Decizia este, în raport cu practica

decizională anterioară a Comisiei, motivată suficient și că reclamantele nu pot susține că Decizia ignoră principiile stabilite de Curte în Hotărârea *Papiers Peints* din Belgia, citată anterior.

91 Totuși, Tribunalul evidențiază că, astfel cum susțin reclamantele, Decizia este prima prin care Comisia interzice un sistem de schimb de informații care, fără a viza direct prețurile, nu mai susține niciun alt mecanism anticoncurențial. În această privință, Tribunalul consideră că, în principiu, astfel cum susțin reclamantele, în mod corect, transparența între operatorii economici poate conduce, pe o piață realmente concurențială, la intensificarea concurenței între furnizori, având în vedere că, într-o asemenea situație, faptul că un operator economic ia în considerare informațiile de care dispune pentru a-și adapta comportamentul pe piață nu poate, ținând seama de caracterul atomizat al ofertei, să atenueze sau să elimine, pentru ceilalți operatori economici, orice incertitudine cu privire la caracterul previzibil al comportamentelor concurenților săi. În schimb, Tribunalul consideră că, astfel cum susține de această dată Comisia, generalizarea unui schimb de informații precise între principalii furnizori la intervale scurte de timp privind identificarea vehiculelor înmatriculate și locul înmatriculării acestora poate - pe o piață de tip oligopol puternic concentrată, precum piața în cauză (a se vedea punctul 52) și unde, prin urmare, concurența este deja puternic atenuată, iar schimbul de informații facilitat - să modifice sensibil concurența care există între operatorii economici. De fapt, într-o asemenea situație, difuzarea regulată și frecventă a informațiilor privind funcționarea pieței are ca efect faptul că se indică periodic, tuturor concurenților, pozițiile acestora pe piață și strategiile diferiților concurenți.

92 Această apreciere nu poate fi contestată pe motiv că rezultă din investigare, în special din precizările oferite de SIL și admise de Comisie, că de la 1 septembrie 1988 membrii acordului primesc o singură dată pe an o imagine de ansamblu a pieței, în funcție de marcă și model, informațiile difuzate fiecărui membru al sistemului, între două serii anuale, vizând doar poziția unui anumit constructor pe piață în ansamblu. De fapt, punerea la dispoziția tuturor furnizorilor a unei astfel de informații presupune, pe de o parte, un acord, cel puțin tacit, între operatorii economici pentru a defini, prin trimitere la sistemul codului poștal în vigoare în Regatul Unit, limitele teritoriilor de vânzare ale concesionarilor, precum și un cadru instituțional care permite, prin intermediul asociației profesionale la care aceștia aderă, schimbul de informații între operatori și, pe de altă parte, ținând seama de frecvența și de caracterul său sistematic, face cu atât mai previzibil, pentru un anumit operator, comportamentul concurenților săi, atenuând astfel sau eliminând gradul de incertitudine cu privire la funcționarea pieței care, în absența unui astfel de schimb de informații, ar fi continuat. În plus, Comisia susține în mod corect, la punctele 44-48 din Decizie, că, indiferent de decizia adoptată de un operator care dorește să pătrundă pe piața tractoarelor agricole din Regatul Unit, fie că acesta aderă sau nu la acord, acesta din urmă este în mod necesar dezavantajos pentru operator, indiferent dacă, ținând seama de costul său modic și de regulile de aderare, sistemul de schimb de informații este, în principiu, deschis tuturor. Sau, de fapt, operatorul economic în cauză nu aderă la acordul de schimb de informații și, spre deosebire de concurenții săi, se privează atunci de informațiile interschimbate și de cunoașterea pieței; sau, acesta decide să adere la acord și strategia sa comercială este apoi dezvăluită imediat tuturor concurenților, prin informațiile pe care aceștia le primesc.

93 Rezultă din cele de mai sus că reclamantele susțin în mod greșit și că acordul de schimb de informații în litigiu poate intensifica concurența pe piață, dar și că Comisia nu a stabilit potrivit legii caracterul anticoncurențial al acordului în litigiu. În această privință, situația în care pârâta nu este în măsură să stabilească existența unui efect real pe piață, care putea rezulta în special din faptul că punerea în aplicare a acordului a fost suspendată începând cu 24 noiembrie 1988, nu are nicio influență asupra soluționării litigiului, având în vedere că

articolul 85 alineatul (1) din tratat interzice atât efectele anticoncurențiale reale, cât și efectele pur potențiale, cu condiția ca acestea să fie suficient de sensibile, precum în speță, având în vedere caracteristicile pieței, astfel cum au fost prezentate anterior (a se vedea punctul 52 de mai sus). În aceste condiții, în orice caz, nu este necesar ca Tribunalul să soluționeze chestiunea dacă, în cadrul audierii, Comisia susține în mod corect că mai multe întreprinderi au lăsat să se înțeleagă că suspendarea punerii în aplicare a acordului a modificat considerabil capacitatea acestora de a prevedea evoluția pieței. În plus, Comisia susține în mod corect, la punctele 55 și 56 din Decizie, că, cel puțin până la 1 septembrie 1988, dată de la care SIL nu a mai trimis întreprinderilor un exemplar al formularului V55/5, sistemul de schimb de informații în litigiu permitea supravegherea importurilor paralele de tractoare agricole în Regatul Unit, prin identificarea numărului șasiului vehiculului, introdus în prealabil în formular de către constructor. În sfârșit, analiza efectelor anticoncurențiale ale acordului nu este afectată de conținutul celei de a doua notificări, efectuată la 12 martie 1990, având în vedere că, astfel cum se susține la punctul 65 din Decizie și astfel cum reiese de altfel din informațiile incluse în anexa 2 la formularul de notificare, noul sistem „oferă în continuare informații lunare cu privire la volumul vânzărilor și la cotele de piață ale membrilor și concesionarilor, precum și informații detaliate, precum numărul șasiului și data înmatriculării fiecărei unități vândute. Aceste ultime două informații permit, ca și formularul V55/5, identificarea originii și a destinației tuturor tractoarelor”. [traducere neoficială]

94 Rezultă din cele de mai sus că motivul întemeiat pe încălcarea articolului 85 alineatul (1) din tratat trebuie respins.

Cu privire la motivul întemeiat pe caracterul eronat al refuzului aplicării articolului 85 alineatul (3) din tratat

Expunere sumară a argumentelor părților

95 Reclamantele susțin că au oferit Comisiei probe detaliate ale avantajelor acordului. La punctul 60 din Decizie se recunoaște că membrii folosesc informațiile obținute în scopul intensificării concurenței, în special în vederea unei îmbunătățiri a distribuției produselor, fără a putea compensa totuși restrângerea concurenței care rezultă din acord. Acestea adaugă că principalul motiv care a condus Comisia la adoptarea unei atitudini negative în ceea ce privește acordul privind schimbul de informații este că acesta permite identificarea imediată a acțiunilor concurenților, precum și supravegherea importurilor paralele și a vânzărilor concesionarilor în afara teritoriului acestora. Data System nu le oferă membrilor săi o asemenea putere de control deoarece prevede înghețarea, pe o perioadă de trei luni, a informațiilor de identificare.

96 De asemenea, reclamantele invocă faptul că, în opinia lor, noul sistem justifică, în orice caz, o exceptare în temeiul articolului 85 alineatul (3) din tratat, având în vedere că informațiile difuzate cu privire la vânzările propriilor concesionari nu le mai permit membrilor acordului să identifice și să localizeze vânzările efectuate de concesionari în afara teritoriului acestora. De asemenea, în cadrul Data System, SIL nu le mai transmite membrilor acordului formularele V55. Prin urmare, informația transmisă se limitează la numărul șasiului vehiculului și la data înmatriculării acestuia.

97 Comisia susține că argumentul reclamantelor se bazează pe o interpretare eronată a Deciziei. Aceasta contestă faptul că a acceptat ideea conform căreia schimbul de informații exercită o influență pozitivă asupra concurenței. Nimic nu permite o concluzie conform căreia aprecierea Comisiei, care a estimat că una dintre cele patru condiții enunțate la articolul 85 alineatul (3) nu este îndeplinită, ar fi în mod evident eronată. Prin urmare, aceasta a respins în

mod corect cererea de exceptare. Această apreciere nu poate fi contestată de a doua notificare, care aduce doar modificări minore sistemului de schimb de informații, astfel încât aprecierea efectuată cu ocazia primei notificări rămâne valabilă în cadrul examinării celei de a doua notificări.

98 Conform Comisiei, atunci când se completează „voluntary statistical section” (parte statistică opțională) din formularul V55, aceasta include numele și adresa titularului înmatriculării. În cadrul Data System, SIL extrage din formularele V55 și le transmite membrilor acordului informații detaliate privind numerele șasiurilor și data înmatriculării tractoarelor vândute. În opinia Comisiei, aceste informații le permit membrilor acordului să identifice originea și destinația fiecărui tractor vândut. În plus, contrar celor susținute de reclamante, aceste informații nu sunt indispensabile pentru examinarea garanțiilor sau a cererilor de prime, astfel cum reiese de la punctele 59-65 din Decizie. De fapt, examinarea cererilor de prime sau de garanții nu implică participarea producătorilor la un sistem de schimb de informații cu concurenții și fiecare producător poate, cu titlu individual, să definească și să aplice o metodă corespunzătoare de verificare a acestor cereri.

Aprecierea Tribunalului

99 Cu titlu preliminar, Tribunalul reamintește că, în conformitate cu jurisprudența consacrată, cele patru condiții stabilite la articolul 85 alineatul (3) pentru ca un acord notificat în mod corespunzător Comisiei să beneficieze de o decizie individuală de exceptare sunt cumulative, astfel încât dacă una dintre acestea nu este îndeplinită, Comisia poate respinge în mod legal cererea care îi este adresată. De asemenea, Tribunalul reamintește, în primul rând, întreprinderilor care notifică un acord în vederea obținerii unei decizii individuale de exceptare din partea Comisiei, să furnizeze elemente de probă care să demonstreze dacă acordul îndeplinește condițiile stabilite de articolul 85 alineatul (3) din tratat (Hotărârea Curții din 17 ianuarie 1984, VBVB și VBBB/Comisia, 43/82 și 63/82, Rec., p. 19; Hotărârea Tribunalului din 9 iulie 1992, Publishers Association/Comisia, T-66/89, Rec., p. II-1995). În speță, Decizia constată că restricțiile impuse concurenței, care rezultă din schimbul de informații, nu prezintă un caracter indispensabil, având în vedere că „informațiile privind fiecare societate, pe de o parte, și cele privind întregul sector, pe de altă parte, sunt suficiente pentru a opera pe piața tractoarelor agricole” în Regatul Unit. Această constatare, efectuată la punctul 62 din Decizie cu privire la prima notificare este, la punctul 65, reluată în ceea ce privește a doua notificare. Tribunalul consideră că este întemeiată constatarea Comisiei că observațiile făcute cu privire la prima notificare se aplică, *mutatis mutandis*, celei de a doua, având în vedere că, astfel cum s-a observat anterior, Data System „oferă în continuare informații lunare cu privire la volumul vânzărilor și la cotele de piață ale membrilor și concesionarilor”. [traducere neoficială] Astfel cum reiese din reuniunea cu părțile, din 7 decembrie 1993, Comisia a înțeles să susțină astfel că nu este indispensabil să dispună de informații care individualizează, conform unei frecvențe ridicate, vânzările concurenților pentru a atinge obiectivele pretinse. Reclamantele, care se limitează să susțină că informațiile obținute sunt necesare pentru a asigura servicii post-vânzare sau de garanție, nu stabilesc că restrângerea concurenței care rezultă din sistemul de schimb de informații, astfel cum a fost analizată anterior (a se vedea punctul 91) sunt indispensabile, în special în ceea ce privește obiectivele pe care le pretind. De fapt, este clar că serviciile post-vânzare sau de garanție pot fi perfect asigurate în lipsa oricărui sistem de schimb de informații de tipul celui în litigiu. Prin urmare, sistemul de schimb de informații, astfel cum reiese atât din prima, cât și din a doua notificare din 12 martie 1990, nu îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 85 alineatul (3) din tratat.

100 Rezultă din cele de mai sus că motivul întemeiat pe respingerea eronată de către Comisie a cererii individuale de exceptare care i-a fost adresată trebuie respins și, prin urmare, acțiunea trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

101 În conformitate cu articolul 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamantele au căzut în pretenții, se impune obligarea acestora în mod solidar la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ (Camera a doua)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă reclamantele în mod solidar la plata cheltuielilor de judecată.

Cruz Vilaça

Briët

Barrington

Saggio

Biancarelli

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, 27 octombrie 1994.

Grefier
H. Jung

Președinte
J. L. Cruz Vilaça